

Hoe kunnen we menselijkheid laten zegevieren in een wereld waarin tijdelijkheid vaak regeert

De lentezon schijnt helder op de vrijdagmiddag van 11 april, wanneer ik de auto uitstap bij de receptie van het AZC in Gilze. Er hangt een vredige stilte, slechts onderbroken door het zachte ritselen van de bomen in de wind. De omgeving was adembenemend—een oase van rust verscholen in een landschap dat bijna schilderachtig aandoet.

Bij de ingang wordt ik hartelijk welkom geheten. De warmte waarmee ik ontvangen wordt, staat in scherp contrast met de soms harde verhalen die men over opvanglocaties in Nederland hoort. Vandaag heb ik een afspraak met een bestuurder van het COA en de locatiemanager van het AZC Gilze. We gaan bespreken hoe we, ondanks uitdagingen, menselijkheid kunnen laten zegevieren in een wereld waarin tijdelijkheid vaak regeert. Mijn recente artikel hierover heeft stof doen opwaaien, maar hier wil ik zien hoe het écht kan.

Binnen het centrum wonen ongeveer 900 mensen. Mensen met verschillende achtergronden en uiteenlopende verhalen. Sommigen kansrijk, anderen kansarm, sommigen al uitgeprocedeerd en anderen tijdelijk opgevangen. Families, individuen, en soms ook hele gemeenschappen—een mozaïek van menselijkheid. Ondanks de diversiteit lijkt alles hier samen te vloeien in een stille orde. En deze mensen, ze komen hier niet voor een uitkering. Ze komen hier in de hoop op een beter leven. Daar hebben ze veel voor over.

Wat meteen opvalt, is de netheid. De gangen, de gemeenschappelijke ruimtes en zelfs de buitenplaats waren ongekend schoon. Wanneer ik samen met de locatiemanager en de bestuurder over het terrein loop, zie ik hoe gestructureerd alles is. Ze hebben het goed voor elkaar. In een gemeenschappelijke ruimte zie ik bewoners samen zitten, lachen en genieten van een kopje koffie. Naast hen staan bezems en papierprikkers; het is pauze en straks gaan ze samen weer verder. Iets verderop spot ik vrouwen die een klein winkeltje hebben opgezet met tweedehands schoenen en kleding. Dit simpele gebaar biedt zoveel aan vluchtelingen, die vaak alleen met de kleren die ze aanhebben naar Nederland komen.

Deze locatie heeft het goed gedaan. Hoewel het een grote opvang is, is het zodanig gestructureerd dat er weinig tot geen incidenten zijn. Maar laten we realistisch zijn—hoezo zouden er geen incidenten zijn? Stel je voor dat jij of ik in een opvang geplaatst worden, met negen vreemden om je heen. Je weet niet wat iedereen heeft meegemaakt en hoe dat hen gevormd heeft. Misschien raak je zelf eens boos omdat je telkens als laatste mag gaan koken. Opvang voor asielzoekers is een basaal concept, maar wat een uitdaging. Denk na over hoe jij je zou voelen wanneer je alles wat je kende hebt moeten achterlaten en terecht komt in een wildvreemd land zonder bekende gezichten.

Ik ben onder de indruk van wat ik hier zie. Het COA opent soms locaties, maar vaak zijn het ook gemeenten die deze initiatieven nemen, met ondersteuning van het COA. Hier in Gilze zie je wat een goede samenwerking kan opleveren. En toch weet ik—er is nog zoveel werk te doen. De wereld is niet veilig. Wat mogen wij gelukkig zijn dat wij in Nederland geboren zijn.

Ik neem afscheid van het gezelschap en rijd terug met gemengde gevoelens. Vandaag geen tijdelijkheid maar een voorziening welke langer opvang biedt aan mensen die gevlucht zijn.

Ga ik er dan van uit dat dit het is? Nee, er is nog steeds te weinig tolerantie in Nederland. We hebben het hier ook over mensen met gevoelens van verdriet, blijdschap en alles wat daar tussen zit. Het zijn mensen zoals jij en ik, die ook graag gelukkig en veilig willen zijn.

Als D66 Son en Breugel zal één van onze speerpunten, het menswaardig opvangen van vluchtelingen een belangrijke worden in de komende jaren.

Monique van Zwieten